



P.Z. br. 128/1

HRVATSKI SABOR

Klub zastupnika Hrvatskih suverenista

ŽELJKO SAČIĆ, zastupnik

Zagreb, 07. 04. 2021.g.

HRVATSKI SABOR

n/r gospodin Gordan Jandroković, predsjednik

Na temelju članka 196. Poslovnika Hrvatskoga sabora podnosim sljedeći:

AMANDMAN

Na Prijedlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o lokalnim izborima, s Konačnim prijedlogom zakona, P.Z. br.128

AMANDMAN br.1

U članku 13. iza stavka 2 ., dodaje se novi **stavak 3. točke 1., 2., 3. i 4.**, sljedećeg sadržaja :

“ (3) Birači i političke stranke ne smiju za člana predstavničkog tijela jedinice niti za općinskog načelnika, gradonačelnika i župana i njihovog zamjenika kandidirati osobe protiv kojih je pred Općinskim, odnosno Županijskim sudom potvrđena optužnica, donesena presuda o izdavanju kaznenog naloga, te nepravomoćna osuđujuća presuda, za kaznena djela propisana Kaznenim zakonom :

1. Ubojstvo (članak 90.), teško ubojstvo (članak 91.), otmica (članak 125.st.3.), veleizdaja (članak 135.), priznavanje okupacije i kapitulacije (članak 136.), ubojstvo najviših državnih dužnosnika (članak 138.), otmica najviših državnih dužnosnika (članak 139.), nasilje prema najvišim državnim dužnosnicima (članak 140.), odavanje državne tajne (članak 144.), sprječavanje borbe protiv neprijatelja (članak 147.), služba u neprijateljskoj vojsci (članak 148.), pomaganje neprijatelju (članak 149.), podrivanje vojne i obrambene moći države (članak 150.), špijunaža (članak 146.), povreda ugleda Republike Hrvatske (članak 151.), pripremanje kaznenih djela protiv Republike Hrvatske (članak 153.), genocid (članak 156.), agresivni rat (članak 157.), zločin protiv čovječnosti (članak 157a.), ratni zločin protiv civilnog pučanstva (članak 158.), ratni zločin protiv ranjenika i bolesnika (članak 159.), ratni zločin protiv ratnih

zarobljenika (članak 160.), protupravno ubijanje i ranjavanje neprijatelja (članak 161.), protupravno oduzimanje stvari od ubijenih i ranjenih na bojištu (članak 162.), nedozvoljena sredstva borbe (članak 163. stavak 2.), grubo postupanje s ranjenicima, bolesnicima, i ratnim zarobljenicima (članak 165.), uništavanje kulturnih dobara i objekata u kojima se nalaze kulturna dobra (članak 167.), međunarodni terorizam (članak 169.), javno poticanje na terorizam (članak 169 a.), novačenje i obuka za terorizam (članak 169 b.), mučenje i drugo okrutno, neljudsko ili ponižavajuće postupanje (članak 176.), trgovanje ljudima i ropstvo (članak 175.), silovanje (članak 188.), spolni odnošaj s nemoćnom osobom (članak 189. stavci 2., 3. i 4.), spolni odnošaj zlouporabom položaja (članak 191. stavak 2.), spolni odnošaj s djetetom (članak 192.), bludne radnje (članak 193. stavak 2.), zadovoljenje pohote pred djetetom ili maloljetnom osobom (članak 194.), podvođenje (članak 195. stavci 1., 4., 5. i 6.), iskorištavanje djece ili maloljetnih osoba za pornografiju (članak 196.) i dječja pornografija na računalnom sustavu ili mreži (članak 197.a stavak 1.) iz Kaznenog zakona ("Narodne novine", br.110/97., 27/98., 50/00., 129/00., 51/01., 11/03., 190/03., 105/04., 84/05., 71/06., 110/07., 152/08. i 57/11.),

2. genocid (članak 88.), zločin agresije (članak 89.), zločin protiv čovječnosti (članak 90.), ratni zločin (članak 91.), terorizam (članak 97.), financiranje terorizma (članak 98.), javno poticanje na terorizam (99.), novačenje za terorizam (članak 100.), obuka za terorizam (101.), terorističko udruženje (članak 102.), pripremanje kaznenih djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom (članak 103.), mučenje i drugo okrutno, neljudsko ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje (članak 104.), ropstvo (članak 105.), trgovanje ljudima (članak 106.), trgovanje dijelovima ljudskog tijela i ljudskim zamecima (članak 107.), ubojstvo (članak 110.), teško ubojstvo (članak 111.), otmica (članak 137. stavak 3.), silovanje (članak 153.), teška kaznena djela protiv spolne slobode (članak 154.), spolna zlouporaba djeteta mlađeg od 15 godina (članak 158.), spolna zlouporaba djeteta starijeg od 15 godina (članak 159.), zadovoljenje pohote pred djetetom mlađim od 15 godina (članak 160.), podvođenje djeteta (članak 162.), iskorištavanje djece za pornografiju (članak 163.), iskorištavanje djece za pornografske predstave (članak 164.), teška kaznena djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanje djeteta (članak 166.), prisila prema pravosudnom dužnosniku (članak 312.), prisila prema službenoj osobi (članak 314.), veleizdaja (članak 340.), priznavanje okupacije i kapitulacije (članak 341.), sprječavanje borbe protiv neprijatelja (članak 342.), služba u neprijateljskoj vojsci (članak 343.), pomaganje neprijatelju (članak 344.), podrivanje vojne i obrambene moći države (članak 345.), prisila prema najvišim državnim dužnosnicima Republike Hrvatske (članak 346.), odavanje tajnih podataka (članak 347.), špijunaža (članak 348.), povreda ugleda Republike Hrvatske (članak 349.) i pripremanje kaznenih djela protiv Republike Hrvatske (članak 350.) iz Kaznenog zakona,
3. Povreda prava na podnošenje pravnih lijekova i predstavki (članak 112.), zlouporaba položaja i ovlasti (članak 337.), zlouporaba obavljanja dužnosti državne vlasti (članak 338.), protuzakonito posredovanje (članak 343.), primanje mita (članak 347.) i davanje mita (članak 348.) iz Kaznenog zakona ("Narodne novine", br.110/97., 27/98., 50/00.,

129/00., 51/01., 11/03., 190/03., 105/04., 84/05., 71/06., 110/07., 152/08. i 57/11.), a koja su počinjena s namjerom i radi pribavljanja imovinske koristi ili kakve druge koristi sebi ili drugoj osobi,

4. Zloupotreba položaja i ovlasti (članak 291.), nezakonito pogodovanje (članak 292.), primanje mita (članak 293.), davanje mita (članak 294.), trgovanje utjecajem (članak 295.) i davanje mita za trgovanje utjecajem (članak 296.) iz Kaznenog zakona, a koja su počinjena s namjerom i radi pribavljanja imovinske koristi ili kakve druge koristi sebi ili drugoj osobi.”

OBRAZLOŽENJE

Predlažemo usvajanje ovog amandmana, jer njime predlažemo restriktivnije uvjete i dodatno ograničenje pasivnog biračkog prava. To nam, između ostalog, nalažu elementarni razlozi društvene pravednosti, poštivanje temeljnih načela našeg pravnog poretka kao i razlozi poštivanja zakona, načela zakonitosti, javnog morala i čestitosti, za sve osobe, posebno za one (sa pasivnim biračkim pravom) koje se namjeravaju baviti političkim radom, obnašati javne poslove u interesu lokalne, područne regionalne društvene zajednice. Naime, nama Hrvatskim suverenistima potpuno je neprihvatljivo dozvoljavati, odnosno ostavljati pravnu mogućnost (*potencijalno izborenu na demokratskim izborima*) za bavljenje javnim poslovima u predstavničkim tijelima jedinica lokalne uprave i (*područne*) regionalne samouprave, kao i za obnašanje javnih zadaća i dužnosti općinskih načelnika, gradonačelnika, župana te njihovih zamjenika, ako su se te osobe već ogriješile o naš pravni poredak.

Dakle, ovim amandmanom postrožuju se uvjeti za konzumiranje pasivnog biračkog prava svim zainteresiranim osobama, u striktno, taksativno (*za kataloška kaznena djela*) propisanim uvjetima koji isključuju, odnosno zabranjuju mogućnosti kandidiranja na lokalnim izborima za člana predstavničkog tijela, odnosno općinskog načelnika, gradonačelnika i župana i njihovog zamjenika, i to za sve osobe koje su se (*dokazano*) ogriješile o pravni poredak, protiv kojih je pred Općinskim ili Županijskim sudom pravomoćno potvrđena optužnica, te protiv kojih je donesena presuda o izdavanju kaznenog naloga, kao i protiv kojih je donesena nepravomoćna osuđujuća presuda za počinjenje taksativno, kataloški pobrojanih kaznenih djela, koja se progone po službenoj dužnosti.

Kako i vidimo, svrha ovih ograničenja pasivnog biračkog prava je zaštita vladavine prava, pravnog poretka i javnog morala, jer na taj način se želi onemogućiti sudjelovanje u procesu političkog odlučivanja osobama (*na lokalnoj razini, razini regionalne, područne uprave i samouprave*) za koje je sa visokim stupnjem pravne vjerojatnosti (*sa utvrđenom osnovanom, utemeljenom sumnjom*), kojima je potvrđena optužnica, kojima je donesena presuda o izdavanju kaznenog naloga, te kojima je već izrečena nepravomoćna osuđujuća presuda, odnosno na koje se ovim meritornim sudskim odlukama opravdano ukazuje da bi (*sa visokim stupnjem vjerojatnosti*) mogli biti počinitelji nekih taksativno navedenih, težih, točno navedenih (*kataloški utvrđenih*) kaznenih djela. Kako vidimo, ovaj stupanj vjerojatnosti, osnovanosti (*dokazane, utemeljene*) sumnje da je neka osoba počinitelj tih kaznenih djela je potvrđena u (*već do tada*) zakonito provedenom kontradiktornom kaznenom postupku, sa

višestrukom sudskom kontrolom. I to od neovisnog, nepristranog i pravno nadležnog sudbenog tijela - raspravnog ili vanraspravnog sudskog, odnosno optužnog vijeća. U prilog ovakvom stajalištu ide i sudska praksa, stajalište Europskog suda za ljudska prava, temeljem kojeg su “države slobodne nametnuti strože uvjete za ostvarivanje pasivnog biračkog prava, nego za ostvarivanje aktivnog biračkog prava”. Ustavni sud Republike Hrvatske pak smatra da (*prije neuspješno osporena*) zabrana kandidiranja na lokalnim izborima osobama koje su počinile (*taksativno navedena*) kaznena djela i koje su pravomoćnom sudskom odlukom osuđene (*uključujući i uvjetnu osudu*) na kaznu zatvora od najmanje 6 mjeseci, prema ocjeni Ustavnog suda – zadovoljava ustavne i europske pravne standarde. Obrazlažući tu svoju odluku, Ustavni sud Republike Hrvatske ističe da je ona: “propisana zakonom, ima legitiman cilj (*izbjegavanje aktivne uloge osuđenih osoba iz javnog života sudjelovanja u politici kao zalog vraćanja povjerenja građana u obnašatelje javnih dužnosti u zaštiti pravnog poretka i ostvarenja demokracije*), razmjerna je (*jer se odnosi na širok krug počinitelja u odnosu na taksativno navedena kaznena djela*) i vremenski je ograničena jer - sukladno mjerodavnim odredbama Zakona o pravnim posljedicama osude, kaznenoj evidenciji i rehabilitaciji – traje do nastupa rehabilitacije.

Slijedom rečenog, i mi naše (*restriktivnije*) pravno stajalište za ograničenje pasivnog biračkog prava fundiramo na intenciji onemogućavanja aktivne uloge pravomoćno optuženim ili nepravomoćno već i osuđenim osobama za počinjenje taksativno utvrđenih kaznenih djela u javnom životu i političkom odlučivanju. Time nastojimo umanjiti lošu percepciju birača, “odnosno nastoji se vratiti povjerenje građana u obnašanje javnih dužnosti, demokraciju i zaštitu pravnog poretka”. Djelomično se slažemo sa obrazloženom ocjenom Predlagača ovog Prijedloga zakona da bi bez opisanog, (*po nama – preblagog*) ograničenja pasivnog biračkog prava u javnom prostoru povjerenje građana u obnašanje javnih dužnosti na lokalnom nivo “bilo narušeno, te navedena zabrana kandidiranja predstavlja pokušaj vraćanja tog povjerenja, kao i većeg odaziva birača na ostvarivanje aktivnog biračkog prava.”

Također ističemo kako bi se prihvaćanjem ovog amandmana barem djelomično ublažili sadašnji negativni (*i nepravedni*) pravni učinci, loša javna percepcija (*neshvatljivog i nejednakog*) pravnog definiranja uvjeta za ostvarenje ravnopravnog odnosa za sve lokalne službenike i namještenike u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, posebno u odnosu na članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. A najviše u odnosu na općinske načelnike, gradonačelnike, župane i njihove zamjenike. Naime, i Zakonom o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN 86/08., 61/11., 04/18., 112/19., na snazi od 30.11.2019.) naš je zakonodavac propisao i pravne zapreke za “prijem u javnu službu u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi”, između ostalog, i uvjetom da se: “protiv osobe ne vodi kazneni postupak ili da nije pravomoćno osuđena za kazneno djelo”.

Eventualnim neprihvatanjem ovog amandmana izlažemo se apsurdnoj pravnoj situaciji, da i dalje, kao društvo, toleriramo kod nas - bizarna i nepravedna stanja, u biti, očitu zlouporabu ustavnog principa - presumpcije nevinosti. Stoga, možebitnim odbacivanjem ovog amandmana i dalje će se moći kod nas događati pravno politički “apsurdi”. Npr. da se neka osoba ne može zaposliti (*zbog zakonskih zapreka – jer se protiv nje “vodi kazneni postupak”*)

u našim tijelima lokalne uprave i samouprave, no, te iste "zakonske zapreke" neće joj (*po važećim propisima ,ali, kako vidimo i po sadašnjoj intenciji Predlagača - niti "de lege ferenda"*) biti pravna prepreka da se na lokalnim izborima kandidira i možebitno kvalificira, da bude (*unatoč svemu tome*) izabrana u predstavnička tijela, odnosno izborom za načelnika, gradonačelnika, župana i/ili za njihove zamjenike!? Kakvu poruku time šaljemo našim građanima - "quod licet Iovi, non licet bovi"! Nažalost, imamo (*i imali smo*) prilike vidjeti i dugo godina "trpjeti" sve te anomalije, bizarnosti i javnu sablazan u našoj svakodnevnoj političkoj praksi, na razini različitih predstavničkih i izvršnih tijela vlasti u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi. Sad je konačno vrijeme da prekinemo sa tim (neshvatljivo i neodrživo) grubim kršenjima načela elementarne pravednosti, zakonitosti, javnog morala, "zdravog razuma" i našeg pravnog poretka. Na kraju, prihvaćanjem ovog amandmana neizravno, ali snažno ćemo doprinijeti učvršćivanju i jačanju povjerenja naših građana u cjelokupni naš pravosudno represivni sustav, odnosno u našu - sudbenu vlast.

Željko Sačić

